

der ed. Bomb. उदायुधाः zu lesen ist; vgl. noch 3, 5939. KATHÁS. 68, 43.

उदार 1) a) °प्रशसा Lob der Edelmüthigen Verz. d. Oxf. H. 122, b, 16. °विक्रम Spr. 3937. तपस् 4821. °शोभया राजवीच्या DAÇAR. in BENF. Chr. 183, 4. °मणिभूषणा prächtig Spr. 4729. VARÁH. BRH. S. 43, 53. °वेपा KATHÁS. 61, 200. कया 90, 2. °शीत्कृतकृतो दत्तच्छदान् heftig oder laut Spr. 738. Im Joga u. s. w. Bez. eines best. Kleça, des beständig thätigen, unablässig wirkenden SARVADARÇANAS. 163, 19. 166, 2. उदारत्वं स-कृकारिसेनिधिवशात्कार्यकारित्वम् 163, 21. — 2) b) TBR. 2, 2, 2. = उत्त्वणाञ्जालः Comm. — Vgl. औदारिक, औदार्य.

उदारचरित (उ° + च°) 1) adj. edel handelnd Spr. 203. 3783. — 2) m. N. pr. eines Fürsten KATHÁS. 51, 174.

उदारता Spr. 908 (Edelmuth). edle Ausdrucksweise SÁU. D. 619 (= अयाम्यत्व). Verz. d. Oxf. H. 207, a, 28. अत्युदारता allzugrosser Edelmuth DAÇAR. in BENF. Chr. 186, 19.

उदारत्व n. = उदारता edle Ausdrucksweise PRATÁPAR. 67, a, 8. Vgl. auch oben u. उदार 1) a) am Ende.

उदारवर्त TATTVAS. 33. Verz. d. Oxf. H. 313, b, 3. 316, a, 1 v. u. Schol. zu PAÑÁAV. Br. 2, 13, 3. 5, 10, 2.

उदाशय (उद + श्रा°) m. Wasserbehälter, Teich BUÁG. P. 10, 31, 2.

उदास (von 2. अस् mit उद्) m. das Auswerfen: गर्भस्य Fehlgeburt VARÁH. BRH. S. 31, 38.

उदासिन् (von 2. आस् mit उद्) adj. gleichgültig; m. pl. Bez. einer askotischen Secte WILSON, Sel. Works 1, 32. 239. 267. fgg. 273. 2, 124. 143. — Vgl. औदास्य.

उदासीन s. u. 2. आस् mit उद्.

उदास्त = उदासीन BUÁG. P. 10, 24, 5.

उदास्यपुच्छ (1. उद् + आस्य - पु°) adj. mit erhobenem Gesichte und Schweife BUÁG. P. 10, 13, 30.

उदाहरण 2) SÁU. D. 438. 434. füge TARKAS. 32 am Ende hinzu. — 3) steigende Rede SÁU. D. 368. Schol. zu DAÇAR. S. 30, Z. 1.

उदाहरिन् (von हर mit उदा) adj. ausrufend, anrufend, mit acc. der Person BUÁG. P. 10, 13, 7.

उदाहार (उद + श्रा°) m. das Herbeiholen von Wasser KAUC. 73.

उदाहार्य SÁU. D. 87, 14.

उदाहृति steigende Rede, Erwähnung von etwas Grösserem, Besserem DAÇAR. 1, 36. PRATÁPAR. 36, a.

उदितउम्वार (उ° + उ°) m. N. pr. eines Mannes Verz. d. Oxf. H. 148, a, 3.

उदिति N. pr. einer Oertlichkeit WILSON, Sel. Works 1, 140. fgg. 148.

उदीक्षा (von ईन् mit उद्) f. das Aufblicken, Hinblicken BUÁG. P. 10, 87, 29.

उदीच्य 1) m. pl. Bez. einer Schule Ind. St. 3, 262. Verz. d. Oxf. H. 33, a, 10. 11. die Bewohner des Nordlandes 238, b, 27. VARÁH. BRH. S. 16, 21. 38, 46.

उदीच्यवृत्ति (so, nicht °वृत्ति) Ind. St. 3, 170. 182. 311. fg.

उदीरण 2) HALÁJ. 1, 138. SÁU. D. 210, 13. मुकृतेदीरण das Kundthun, Ausplaudern KATHÁS. 113, 8.

उदीर्षावराकृतीर्थ n. N. pr. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 67, a, 26.

उद्धृत् 1) a) त्रिः पच्यते (jährlich) AIR. Br. 3, 24. VARÁH. BRH. S. 43, 15. 44, 4. 33, 85. ब्रह्माण्डोद्धृत्वारत्तर्मशक्रवदपरे ज्ञप्तवो ज्ञातनष्टाः Spr.

936. Vgl. u. मशक 1). — c) VARÁH. BRH. S. 33, 26. 36, 13. — f) pl. N. pr. eines Volksstammes gaṇa राजन्यादि zu P. 4, 2, 53. VARÁH. BRH. S. 3, 40. 16, 3; vgl. औद्धृत्. — 2) b) VARÁH. BRH. S. 31, 17. — c) ÇĀHNS. SÁH. 1, 1, 17. — d) ein Udumbara-Wald PAÑÁAV. Br. 16, 6, 4.

उद्धृत् 2) Z. 2. fg. lies 10, 14, 12 st. 10, 14, 2, उपे° st. उपै° und शालुडम् st. शालुदम्.

उद्धृत् 1) R. 6, 96, 13.

उद्धृत् 2) gehört vielleicht zu 1. ऊद्धृत् mit उद्.

उदपुर n. N. pr. einer Stadt (wohl = उदपुर) Verz. d. Oxf. H. 37, b, No. 90.

उद्गम 1) Aufgang (von Gestirnen) VARÁH. BRH. S. 28, 16. 30. 25. 104.

61. Htr. III, 47 (Spr. 3182) gehört zu 3). — 3) स्वेदोद्गम BUARĀ. 1, 33

(Spr. 1719) schlechte Lesart für स्वेदोद्गार. — 4) सङ्कारोद्गम Spr. 4688.

उद्गमनीय = धौतं वासः ein reines Gewand HALÁJ. 2, 396. गृहीतपत्युद्गमनीयत्वम् KUMÁRAS. 7, 11 fehlerhaft für गृहीतप्रत्यु°; vgl. u. प्रत्युद्गमनीय.

उद्गल (1. उद् + गल) adj. den Hals (Kopf) aufrichtend: भक्त्युद्गल BUÁG. P. 8, 23, 1. = उत्काण्ठ Schol.

उद्गाढ, °कन्दर्पी (कया) KATHÁS. 93, 2.

उद्गातृमन (उद्गातरु + द°) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 209, b.

उद्गामिन् (von गम् mit उद्) adj. hervorkommend KATHÁS. 86, 62.

उद्गार 1) कञ्जलोद्गार (दीपकस्य) das Fönsichgeben von Russ KATHÁS. 43, 149. विरलसुरतस्वेदोद्गारा वधूवदनेन्द्वः Spr. 1719. अयानोद्गार Furz 903. कौशलोद्गार s. u. प्रवल्य. — 3) Laut überh.: गर्गोद्गार HARIV. 3395.

व्यंक्तोद्गारम् ÇĀNTI. 1, 21 (Spr. 993) ist adv. mit vernehmbarer Stimme.

— 4) das Anschwellen, angeschwollene Wassermasse: सागरोद्गार (= समुद्रपरिवृद्धि Schol.) R. 7, 32, 9. तेन वाङ्मसकृत्तुण संनिहृद्धजला नदी । सागरोद्गारसंकाशानुद्गारान्मृते मुहुः ॥ 19.

उद्गारिन् n. (sc. अद्) Bez. des 57ten Jahres im 60jährigen Jupitercyclus VARÁH. BRH. S. 8, 50. — Vgl. रुधिरौद्गारिन्.

उद्गारिष् s. u. 2. गर caus.

उद्गीति Ind. St. 8, 302—307.

उद्गीय 1) = सामवेदधनि und प्रणवः SUBHŪTIKĀNDRA bei UĠĠVAL. zu UĠĠDIS. 2, 10; vgl. अमिल्येतदन्तरमुद्गीयमुयासोत KĀND. Ur. 1, 1, 1. Im engern Sinne, als einer der 3 oder 6 सामविधि, der Gesang des eigentlichen Sāman (während bei den andern Vidhi die Zuthaten vorn und hinten gesungen werden) LĪTĪ. 6, 10, 13. fgg. SHAPY. Br. 1, 4, 3, 1. — 2) N. pr. eines Sohnes des Bhūman BUÁG. P. 5, 13, 5. स्मरोद्गीय (= स्मरस-

कृति उद्गीयः Schol.) 10, 83, 51.

उद्गीय 1. उद् + गन्ध) m. N. pr. eines Mannes WASSILJEV 49. 30.

उद्गन्धि (1. उद् + गन्ध) adj. frei von hemmenden Knoten (in übertr. Bed.) BUÁG. P. 3, 13, 47. = निरुद्धमान Schol.

उद्गृहण vgl. u. शृणा 2) a) am Ende.

उद्गृह् 1) ist der nachfolgende Vocal lang, so heisst der Saṁdhi

उद्गृह्पदवृत्ति ebend.; vor ऋ — उद्गृह्पत् 12.

उद्गृह्णो f. = उद्गृह्णिका II. an. 2, 560.

उद्द 1) उद्दान् (= प्रशस्तान् Schol.) BUARĀ. 7, 64.

उद्धृत bedeutet an beiden Stellen das Reiben (Kitzeln). Zu वराह्यं च दर्पणोद्धृतनिकरम् VID. 20 (KATHÁS. 18, 88) ist die andere Stello वलय-